

مجموعہ آثار

(شہزادہ سلطان مصطفیٰ حضرتلرینک ختم جمعیتہ مرحوم
جلال پاشا انشاسیہ بعض علمایہ یازلمش اولان دعوت تذکرہ سی)
آیت رحمت مصحف دولت سورہ مبشرہ اقبال و سلطنت
شہریار مؤید من عند اللہ پادشاہ اخلاص اکاہ تاجدار معالی
استیناس سایہ رب الناس مہر ضیا کستر فلک جہاتباتی مطلع
فلق الصبح شہامت سلطانی حرز الامانی ارباب آمال سبع
المثنیٰ کتاب جاہ و جلال شوکتلو کرامتلو قدرتلو ولی نعمت
افندمن حضرتلرینک نجل نجیب شاہانہ لری اولان دولتلو
نجاتلو شہزادہ جوانبخت سلطان مصطفیٰ افندمن حضرتلری
مدد کاری روحانیت جناب خاتمہ کتاب رسالت و مفسر آیات
بینات مصحف ختمت علیہ و علی آلہ افضل الصلوٰۃ و اکل
التحیۃ ایلہ قرآن عظیم و فرقان کریمی تلاوت و ختم پیسوروب
سنت سنہ دولت علیہ و عادت جلیلہ سلطنت سنہ اوزرہ یارینکی
مبارک کونی ختم شریف دعا ریچون عقد مجلس ملائک انیس
اولئسنسہ ارادہ کرامت افادہ ظل الہی تعلق و شرفسنو و
ایدوب عقب ختم شریفہ مرفوع درکاہ کبریا قلنان دعوات
خیر یہنک حسن قبول واجابت جناب منزل القرائہ مظہریتی
احادیث نبویہ ایلہ مثبت اولقدسناشی افزایش عمر و دولت

شاهانه دعواته مواظبت واشتغال ایچون یوم مذکوره سرای
همایون شاهانه به عزیمت اولنق مصمم اولغله جناب فضائل مآبلی
دخی اول مجلس فیضا فیضده موجود بولنق ایچون یوم مزبورده
صلوة ظهیری آیاصوفیه کبر جامع شریفنده بعد الادا سرای
همایونه عزیمته همت بیورملری سیاقنده .

« شاعر مشهور سنبلزاده وهبی مرحومک رئیس افندی به
اصطلاح نحو اوزره یازمش اولدیغی بر عریضه »

دولتو عنایتلو عطوفتلو افندم . بوبنده ناکامنه شفقتلو
افندم .

بو قولاری محضا تعلق اراده سنیسه لیل نائل اولدیغم کاغد
بیرون وکالتنده الحاله هذه کلاصیل ومدارسدر مق مقصداری
وایه دار شیء قلیل اولوب اکن سراصیلی فرع ایندن کلمه جرعن
قریب نزع حاضیت عزل وانفکاکه منجر و طرف عاجزانه مه
عائد اوله جق صله فوائد مادن ظرف لغو مشابه سنده تهی کاسه
حرمان وتفکیک اولق واهمه سی ضمیرده مقرر وهلم جرائعروری
موجب ارتکاب جر و بوجه ایله فی کل حال قلب حزینم المقدر
کائن تسلیمته ظرف مستقر اولغله « علی جریس بر رفع رأسه فهل
یستقیم الرفع عن عامل الجر » تقدیر یله اصل بی فرع مجروری
جار اولان ادات کاف تشبیه بلیغه متعلق نکاتده بالاستنکاف
جاری اولدیغی اوزره ایصال حذف ایله لفظاً ومعناً وکیله مضاعف

وحد ذاتنده لا محل له من الاعراب قبیلندن اولان بنده
 افکنده لرینک کاهل الکاف مالک مالخولیسای کفاف اولسنه
 یکحرف همت علیه لری کافیه و مبتلا اولدیغی علت فاقه یه بره
 الساعه مساعدلری شافیه اولوق امنیه سنه مبنی « جری سوم
 قیه مده قاله » پک نا مستعمل محلنده عرضحالیه جسارت و مرفوع
 خاکپای راقلری قلنشدن نصب عین امیدم اولان عنایت مالانهایه
 لرندن متضرعدرکه حک و حذف حرف کافیه تحریک کف
 مساعدیه ایله کلاول منصب مرقومه منصوب و قلب مشوشم
 هیئت استوایه مقلوب بیورلیق باینده .

(وله رجه الله)

امیدم زور قن چکدم کناره هرچه باد آباد
 تملق ایلم شو روزکاره هرچه باد آباد
 هبا ایتدم تن خاکی نهادی کرد باد اسما
 هوای عشقه دوندم غباره هرچه باد آباد
 ینه امید ابادی ایله دوشدم خراباته
 اگر برباد اولورسه مده نه چاره هرچه باد آباد
 مثال کنج باد آورکتورسون مرده وصلی
 نسیم اهی کوندر کوی یاره هرچه باد آباد
 خمارالوده یأس اولدیغن بر خوشبجه اشراب ایت
 مبارکباد کلدکجه کباره هرچه باد آباد

بزه ای باد بادی پریشانی اولورسه کده
طوقک کاهی اودلف تاروماره هرچه بادآباد
سنکدر شمدی میدان باد پای خامه کی وهی
چیقار میدان صحن افتخاره هرچه بادآباد

«کافی مرحومک اسب هدیه سی حقنده تشکری حاوی
بر تذکره لطیفه آمیز یدر»

حضرتلرینک همواره اسب زرین لجام دولت واقباللری
میدان دور پایان کامرانیده سبق اقران ایله ممتاز و سرافراز
وتوسن چاپکعنان بخت فرخنده فاللری سر منزل سعادت جاودانیده
اماده جنبش تکوتاز اولمق دعواتی عرضه عرصه اجابت قلندیغی
سیاقنده ادهم سپهر انوری کلک سریع الجریان بو وضع دلفریب
اوزره قطع مسافه بیان ایدرکه بوندن اقدام مربوط طویله
تملک لری اولان خیول کجیل الاصولدن کاسه سم و حاوس دم بر
اسب دلارام نازک اندامک ز یردان عبد مستهاملرنده خرامنه دایر
سبق ایدن وعد کرامیلری در عقب انجاز بیورلمق مأموانده ایکن
رشته طول امل کبی دور و دراز تأخیرک یعنی اسب موعودک
بو انه کلنجه اصطل عالیلرندن بر خطوه حرکت مقتدر اولما مسنک
اصلی نه اوله دیو مضمار اندیشه خیلی پویان ودوان اولوبا کر
«آت آلان کچدی» مثلی ایله عمل بیورلمش ایسه کچمدیکنی ادلام

ایچون چند روز مقدم مروض پیشگاه سعادت‌لری قلنان تذکره لطیفه آمیزمله اول احتمال بر طرف اولمشیدی. بوندنصرکه عذر لکه یر قالمدی دیهرک تسلیت دل ناکامه اغاز ایلدیکم ائشاده میراخورلری اغا قوللریله ورودی اکرچه پنجه سخت کیریأس وحرماندن تخلص کریان وحاصل اولان دغدغه وتشوشی دروندن آتی ویرمکه ایجاب نشه جلودان ایتشیدی. لکن اسب مر قومک سراپا اندام خوشمناسنه اماله نظر دقت اولندقدده موی مصیقل شعله فامندن نظاره داعیانهم قایوب الحاصل اعضاسنده طرنق ایلشدیرهجک ومحاسننده یارمق باصه‌جق بر ماده‌یه دسترس اولنه‌مامغله «بخشش آتک دیشه باقلز» دیوزین قبول ایله پشت وجنبه زینت ویریله‌جک انده ارباب بصیرتن بری اقصر عبارتله ایاغنده اولان ضعف بصری بو بنده‌لرینه ارانه وسلم اعتباردن الحاله هده کندوده بر باصمق انجق قالمغله چوق چوق قباریه محتاج‌دزدیو سویلدی. بنده‌لری دخی فریفته اندام تصویر کونه‌سی اولدیغم اجلدن قبول واعاده‌دن برینه جسارت ایده‌میوب شمذیلک مهمانخانه اصطبل فقیرانه‌ده ارامنه جواز ویرلدی. طرف دولترندن قاعده نعم البدل برله اعاده‌سنه رخصت ویرلدکده، اول ضعیف البصر اصطبل عالیلرنده اولان رفقای قدیمه‌سنه ملاقات ایله قریر العین اولور. قالدیکه سن شریف‌لری صحیحینه دائر بعض سؤال وجوابی میراخور اغا قوللرینک تقریر صحت سمیرنه احاله اولندقدده نوع بشره مخصوص عمرطبیعی‌یی بر قاج کره تکمیل ایدوب جنائب

موكب ټپور خانه پيش آهنگ واسكى محار بهرك برنده اصابت
دانه تفنگ ايله پاى بد پيماسى لنك اولديغنى افاده دنصكره سبب
تاخرندن سؤال اولندقده سعادتلو اغامز هنگام وعدده اخوردن
اخراجنى امر يورمشر لكن اسب مر قومك خطوه انداز اولسي
شويله طورسون حركت مذبو خانه يه دخى لياقتى اولمامغله خدمه
آخور ايله بالاتفاق اخراجنه سعى موفور ايدرك بو طرفه كوجله
امر ارايده يلسدك. اكر آت قاينى اولسه غره محرمه دك انجق
جنابكره واصل اولوردى. زيرا اسب مذكورك تركيب اعضا
وترتيب اجراسنه اراده ازليه تعلق ايندكده بر اياغى طويل
دسته دن وبراياغى دخى فلان افندى ديمكله معروف
بر ذات پاشكسته دن وانحطاط دست نادرستى حالا ... افنديك
اموزبد آموزندن استعاره اولنمشيدى ديو ختم كلام و«قلم اينجا
رسيد و سربشكست» مصراعيله تمهيد وثيقه مرام اينديكى
معلوم عاليلرى يورلدقده توقيف واعاده دن هر قنغيسى موافق
رأى رزينلرى ايسه فرمان افندمكدر.

(وله رحة الله)

— غزل —

نوش مى كلكونى لب جامه طوپورمه
بوس لب يار ايت فم كلفامه طوپورمه

نوباده خور بوسه لعل لب یار اول
 ناپخته لك ایتمه طمع خامه طویورمه
 عزم حرم کعبه جان ایت تنی بوش قو
 تجرید ایسه مقصدا کر احرامه طویورمه
 ناخنزده دست قلم ایلله رازک
 بو حالتی سبابه و ایهامه طویورمه
 کائی میه سن توبه لیسک شاهدز اما
 زنهاری سن شاهد ابرامه طویورمه

« شاعره مشهوره فطنت خانمک بلیغانه بر مکتوبی »

حضرتلرینک موقف رفیع عز و اجلال و موقع منبع دولت
 و اقباللرینه کمال تعظیم و نهایت تکریم ایلله کارگاه اخلاصده
 منسوج پریشان کرانقدر دعوات قرینه الاجابة و پرند نوظهور عالی
 قیمت تحیات مستطاب اتحافی سیاقنده معروض داعیه دولتری
 بودرکه جناب وهاب بی زوال جل شانہ عن الشبهه و المنال
 حضرتلری نسخة کیاب کتابخانه فضل و کمال اولان ذات
 معارف مشحونلرین عنایت ربانیه سند مکر و اجزای اقبال
 اماللرین اغوش شیرازه صمدانیسنده مستحکم ایلوب سایه
 عنایتلرین بو داعیهلری اوزرندن دور و زائل ایلیمه آمین .
 محرمه سید المرسلین . بنم دولتلو عنایتلو مکرمتلو سلطاتم

حضرت‌تری همسج ترازوی عید ونوروز بروز بهجت افروزده
 شاهد اطلس پوش التفاتنامه انشراح بخشاری کریبان شبیدن
 لمعان ایدن آفتاب آساروزنه انتظارمرزه پرتوافشان عنایت اولوب
 «مکتوب جانفزای توآمدبسوی من. کفتم مکر نسیم صبا ازچن
 رسید. یا آسمان بمجمر خورشید عود سوخت. یا کاربان مشک
 زراه ختن رسید» اول شاهد نوخرم گلستان لطافتک صفای
 مقدمیله فضای درون بهارستان وخاطر دقیقه بین فریفته حسن
 وبهاسی اولمشدر.

حقا که هر سطری موجه دریای فصاحت وهر نقطه
 مشکینی حال عنبرین شاهد بلاغت ومعانی رنگینی مانند رخسار
 یار خورشید طلعت وتعبیر تمکین دلپذیری هم چاشنی لب خوبان
 پرملاحت ونکته باریک نازکتری چو موی میان بتان موزون
 قامت والفاظ سکرینی ذائقه جانه حلاوتبخشا ومضمون روح
 افزایی نماینده خاصیت مسیحا وسلاست استعارات دلکشایی
 قاعده آب حیاتی اجرا مفهومنه ماصدق اولوب بو دلشنه بادیه
 فراقی سیراب زلال تسلیت وشیرینکام شهد مسرت ایاشدر همان
 خدای متعال حضرت‌ترندن متضرعدر که صحت وسلامت وعافیت
 ایله وقت مقدرده مرهم راحت رسان تلاقی باعث بهبودی زحم
 مشتاقی اوله. بنم اقدم قلم اشکسته رقم نگاه اعتباره سزا
 تعبیرده لال وایکم اولدیغندن بو انه دک تحریر دعانامه به بادی

تأخیر اولمشدر همان قصورمزی اعتراف ایلہ عفو و کرماری
متوقع و درخواستدر افندم حضر تلی .

ولہا - غزل

سپر کج عطادن راستکاران بهره دار اولمز
کلستان جہانک سر وازادندہ بار اولمز
دل پر اضطرابکیمی یوقدر غمزدن زیر
کہ سیمابہ ہزاران تیغ اورلسہ زخمدار اولمز
اگر دام ایتسہدہ امید صیدہ خلقہ چشمن
یتہ شہباز معنی طبع نادانہ شکار اولمز
ایدوب مسرف آب رویک اومہ لطف ارباب حسدن
ندکلو آب ویرسہک نخل خشکہ میوہ دار اولمز
ایدرمی بر پولہ نائل فلک ارباب عرفانی
بو بازی خانہدہ مادام درد و غملہ زار اولمز
اولور اشکفتہ فیض قدرت حقلمہ کل خاطر
بو باغک غنچہ رعناسی محتاج بہار اولمز
قالور تا صبح محشر نشوہ شوق محبتلہ
شراب عشقی فطنت نوش ایدن دللہ خجار اولمز

شاعره مشهوره لیلا خانمك - غزل

—

یاد رخسارکله اشکم جویبار ایتدم بوشب
داغلرله سینه می رشك بهار ایتدم بوشب
وصلك ایتدکجه تخیل کلشن اندیشه ده
تا سحر فریاد وزارم چون هزار ایتدم بوشب
زیرفسدن دون پریشان سیر ایدوب کاکلری
عقل وفکری بنده یا هو تارومار ایتدم بوشب
زاهدا فرقت دمنده باده نوش ایتدکرم
ایته تعیب آرزوی لعل یار ایتدم بوشب
کوهر عشق الدم اما تحفه اهدا ایلوب
کوکلی اول شاه حسنه یادکار ایتدم بوشب
ذلف شبرنکسکه بو یخت سیاهم یاد ایدوب
دود اهمله ینه دنیایی تار ایتدم بوشب
دلده لیلا داغ اچوب سرتیز ابرولرله اه
داغلرله سینه می رشك بهار ایتدم بوشب

بر سوز

بوندن برقاج سنه اول سويلش اولديغم غزلی هر درلو
 دکر سز لکیله برابر مجموعه مک شور اجفنه بالناسبه قویق ایستدم .
 یو وضع ناجایه جرأتم ایسه عدم آباد نسیانده قالمسنه کوکک بر
 درلو رضا و یرم دیکندن ایچوندر، معذور بیور یله . (دردانه درونی
 ایچون چاک اولور صدف) .

عارف

غزل

برم وصلک سودیکم زیب خیال ایتدم بوشب
 قلب فرقتیورمله حسبحال ایتدم بوشب
 بحمز دوندی طولاشدی کلدی زلفک اوستنه
 آشته اول مجشده خیلی قیل وقال ایتدم بوشب
 اویله عکسی ایلر ایدی صحرادن آهم قیس وش
 صانکه حقدن حال لیلانی سؤال ایتدم بوشب
 کوردمسه خیلی دم ظاهرده جاناتم سنی
 عالم معناده کوردم عرضحال ایتدم بوشب

صبح مقصود اولسچون پرتوافشان عارفا
بن نیاز لطف رب ذو الجلال ایتدم بوشب

« ماهر بکک خلوصه دأر بر مکتوبی : »

کوله‌ری افندمک من القدیـم خلقهٔ باب ابهت مأب دولترینه
دودست اقتخار ایله یالشمش وحصراً وقصراً مفازة مکارم فائزه
حیات و صحابتلرینه صیغمش اولان بتدکان مخصوصه‌ری
عدادندن معنود و صوب والای ولی النعمانه‌لندن بی حد و نهایه
مظهر کمال نوازش و احسان تا محدود اولدیغمن بشقه المده
اولان برات عبودیتک خلاصهٔ ماله نظرأ ادعا ایلدیکم خصوصیت
مؤکده نسبت مستجده نوعندن اولیوب بالتسدیق بکرمی اوتوز
یلاق مملوکیـت مستقله‌دن عبارت بر قید عتیق ایدوکی نزد معالی
فرد منعمانه‌لرنده رسیده رتبهٔ تحقیق اولدیغنه بناء نوشتهٔ صحیفهٔ
حسبالم اولدیغی اوزره کوکب ساطع الاتوار قدر و شانلرینک
هم کوکبهٔ مهر ضیادار و حق احق سامیلرنده اشعهٔ توجهات
سنیهٔ حضرت جهانباينک لمعه نثار اولسی ادعیهٔ خیریه سبله کذار
شمنای لیل و نهار اولدیغم حالده فی الاصل مرأت ذات عالیلرنده رونما
اولان سیمای فیض نامتناهی الهی عکس انداز ضمیر کرامت
سمیر جناب پادشاهی اولوب بو آوان نصرت اقترانده جامهٔ اقبال
ولی التعمیلری طراز عز و زار تله مزین و عنـسوان منشور اجلالری
القاب فخامت نصاب دستوری ایله معنون اوله رق حایه سنجاغی

الحاقیله قندیه ایالتی عهدہ باہر الاستیہال داوریلرینہ توجیہ
واحسان ہمایون بیورلش اولدیغی نوید بہجت بدیدی سامعہ
پیرای بندہ صداقت نمون اولدقدہ بو کیفیت جاشنی قند نباتدن
احلی ذائقہ افتخار ومباہاتم لذت بخش کمال حلاوت و ترطیب
ساز دماغ سرور وفرحت اولمشدر جناب مفیض الاحسان والجود
تذہمت ذاته عن الاماکن والحدود رتبہ سامیلریلہ جاہ مکرم
اکتہاہلرین متین ومسعود ومہام موکولہ اصفانہ لرنده تأییدات
الہیہ سنن یاورور ہمنود ایلک تمناسی باصدق سیرت ثبت
صحیفہ اجابت قلنہرق حسب العبودیہ جملہ دن اول فریضہ تبریک
وتہنیتک اجر اسنہ مسارعت لازمہ ذمت خصوصیتیم اولدیغنے مبنی
ہمان رقیہ مخصوصہ عاجزانہمہ اغتراراً معرض تہنیتکاریدہ
اشبو عرضحال چاکرانہمک تقدیمنے اجترابرلہ توجہات بندہ
پروریلری استدعاسنہ نعم الذریعہ اتخاذ اولنسیغی ان شاللہ
تعالی معلوم داوریلری بیورلدقدہ .

صدر اسبق عالی پاشا مرحومک صید تشکرینی
حاوی مابین ہمایونہ بر عریضہ سی

دلسیر نعمت عذیم النعمت فراوانی وسیراب ماء الحیات الطاف
بی پایانی اولدیغم وعنایت جلیلہ لرندن بر ذرہ سنک فریضہ تشکرینی
ایفادن عاجز بولنسیغم ولی نعمت بیمنتز پادشاہ شوکت سپاہ

افندمن حضرتلرینک حق نامستحق مستندانه و بارهٔ صداقت ستارهٔ عیبده مدده مبسوط الاجنحه اولان نسر طائر مکارم ظاهر حضرت شهنشاهیلهری جله سندن اولق اوزره تاطففاً و تکرماً دون اخشام احسان بیوریلان محصولات صیدییهٔ ظل افکن فرق مباهات و مفخرت کترانهٔ اولدی. اعجز چا کران جناب پادشاهی و احقر بندگان حضرت خلافتناهی اولان بو عبد کینهٔ نک بو وجهله تخطر و تشریفه سزاوار بیوریلان تنزل و مرحت حضرت ملوکانه قولک زجه والله العظیم مبالغه سز اوله رق جهانی و بلکه جانی ذکر بر لطف جلیل جدید و بر احسان بیعدیل مراحم بدید اولغله وادی شکر گذاری و محمد تکاریده لسان حال و مقال کترانهٔ دمبسته و لال و صحرای شرح و تفصیل مافی البالده قلم عجز رقم عیبدهٔ همپرواز مرغ شکسته بال اولمشدر همان جناب حق و فیاض مطلق بو ملک و ملتسه و بندگان صداقت سیرته عطیهٔ عظیمه الهیه سی و جلهٔ نک باعث سعادت مستقله سی اولان شهریار ملک نهاد و شهنشاه معالی نژاد مد الله ظلال رافته علی مفارق العباد افندمن حضرتلرینی تحت عالیجنت کامکاری و کاموریده مخلص وابد نشان و سایهٔ توفیقا توایهٔ جناب ظل الله لری بی الابد آسایش بخش خلق جهان بیورمسی دعای مفروض الاداسنی زیور زبان تذکار اتمکده بولندیغمک بروقت مناسبده خاصکپای توتیاسای حضرت

خلاقیناھی به لطفاً عرض وافاده سی وابسته رأی عالی خدیو یلر یدر
اولیلده .

مشار الیهک برغزلی رحمة اه

دیمه ابرام ایله اول سرو دلارام اولمز
عاشقه مائل اولور بویله دلارام اولمز

دکه براغله اولیه کوکل مرغی شکار
انی صیده قره زلفک کبی بر دام اولمز

ستر ایدر رونق دیدارینی ذلف سیهک
قنغی کوندرکه انک آخری اخشام اولمز

بنده مخلصه مخصوص کرکدر کرمک
لطف کیم عام اوله اول عاشقه انعام اولمز

داور دور زمان شاه جهانک عالی
پای بوسی کبی اهل دله برکام اولمز

صدر اعظم اسبق فوآد پاشا مرحومه احسان بیوریلان
برنجی رتبه نشان عالی عثمانینک وصولی متعاقب صدر
وقت اولان مشارالیه عالی پاشایه یازمش اولدقلری
بر تشکرنامه بلیغانه در

—

جناب فیاض مطلق مجرد بودین مبینی تأیید و بنیان سلطنت
سنیه ابدیهی تشیید بیورمق اراده صمدانیه سیله وجود عالمسود
مراحم الود حضرت پادشاهی بی بو ملتیه احسان و بو احسان
ایله بونجه عباد صداقت نهادی کامران بیورمش اولدیغندن
کافیه امر و فرمان حکمت بیان حضرت ظل اللهی ملهین
حقیقه ایچون بر نشان وقاطبه احوالده محاسن مأثرهم باهر
الحکم جناب خلافتنهای توفیقات و تأییدات آلهیه دلیل
و برهان اولدیغی وجهله بو دولت قوی الشوکتک نقطه فیض
مداری و ملتک سرمایه اقتضاری اولان نام فیض اتسام عثمانیه
نسبتله بر نشان معالی شان تأسیس بیوریلهرق بویله بر همت
بلند مرتبت حضرت شهنشاهیدن طولانی جمله به عائد اولان
فخر و مباهاتدن قوللری دخی حصه دار اولقی یترایکن مجرد لجه
مرحت و عنایت حضرت ولی نعمته پایان اولدیغی اعلان ایچون
اشبو نشان عالینک برنجی رتبه سی بو عبد درمخزیده حضرت
پادشاهی به دخی احسان بیورلدیغی تبشیرله شرفصادر اولان
فرماننامه معالی علامه جناب صدارتپناهیلری پیرایه هامه
عیدانه اولهرق نشان عالی دخی شرفورود ایلدیکنندن شمس

والا و جائل حضرای مباهات افزایی کمال تعظیمات و احترامات
ایله زیور سینه عبودیت قلندی . حق نامستحق کترانه مده
متوالیاً ضیابخش اولان نیر خیر احسانات حضرت ولی نعمت
ایچون لیاقت کترانه م ذره موهوم الوجودک شعاع آفتاب
جهاتاب ایچنده اکتساب انوار ایتسنک عینی اولدیغندن بو حالد
عرض شکرانته قالشق ینته کندیجه وجود و یرمک اوله جغندن
یالکز عجز و ابتهال بندکانه مک یسانله هر حالد اقدم فرائض
بیلدیکم دعای بقای عمر و اجلال و شوکت حضرت پادشاهی به
برقات دها حصر انفاس ایله بو یوزدن تحدیث نعمته صرف
مقدرت ایلکه چالشدیغم و شویله بر عاطفت سنییه مظهر یتیم
ینته دلالت و حایت خدیو اکر میسر یله حاصل اولدیغندن متتدار
احسان بی امتنان جناب و کالتپناهیلری اولغله برابر ادعیه لازم
التأدیة دوام فر و اقبال داور یلرینه مواظبتده بولندیغم محاط علم
عالی صدارتپناهیلری یورلدقده اولباده .

(وله رجة الله علیه رجة واسعة)

— غزل —

اولدقده زلفی ایجره او مهر و نهان بو شب
پر نور ایتدی کونی او ماه جهان بو شب

اول کلنهال عشوه بی اکدقچه ایلدم
بلبل کبی صباحه دك آه و فغان بو شب

کلدی دماغه بوی عطرنك كلک
باغ خیالی ایلندی سنبلستان بو شب

ساقی شرابی صافله لعلک کبی امان
صهبا یرینه قاتمی ایچر عاشقان بو شب

تشریف ایدرسه بزمه فوآد اوومه اکر
چکدکلرین برر برر ایله بیان بو شب

(مرحوم سامی پاشا تئک فردوس آشیان «سلطان عبدالعزیز خان»
علیه الرحمة والغفران حضرتلرینک رکاب همایونلریله وقوع
مصادفه لرندن صکره مابین همایونه تقدیم ایتمش اولدقلری
تشکرنامه بلاغت علامه در)

«برآ ای افتاب صبح امید . که در دست شب هجران اسیرم .
بفریادم رس ای شاه جهانتاب . بیک خطه جوانم کن که پیرم»
رجا و مناجاتی نیجه ماه و سال ورد زبان بنده اشکسته بال ایدی .
المنة الله شمعی رسیده اجابتگاه آله اولدیغنه کواهدر : که کچن

کون سوق عنایت سبحانی ایله چاملیجه شاهراهندن کدرگاه قصر
 همایون شاهانه خیابانه اماله کیت مستندانه ایدوب آهسته رو
 تماشا ایکن اطراف خیابانده امارات کروفر سلطنت نظرربای
 عین بصیرت وساحه دل و جان پذیرفته نور لذت مهابت اوله رق
 حیران حیران قدم جنبان ومطلع شمس عالم عالمیان اولان باب
 سعادت پناه قصر همایون پیشکاهنه رسان اولدم . باقدمکه :
 منتظران انفجار صباح عزت گروه روحانیان کبی صف بسته
 اداب عبودیت اولوب دورمشر . او حالده بو عید حیرت زده اثار
 جمال یك خطوه تقدم وتأخره بی مجال اولوب قلدم . و ذکر ی
 سبقت ایدن مناسباتم که : « برآی آفتاب صبح امید» ایدی .
 ظهورینه نکهدار اولدم . درآن آفتاب صبح امیددن کنایه
 اولان جمال شهنشاه عالم اشعه فشان انوار حلاوت وبالخاصه بو
 ذره خا کساره نگاه انداز نوازش ومرحمت روش جان پرورشیه
 طالع ومقابل اولدقده حواس ومشاعر عاجزانهم اهتراز حال
 شبابتله طربلندی . آواره کوکل شورش نو پیدا ایله مشربلندی .
 یلدمکه : « یك لحظه جوانم کن که یم» دعاسی دخی آرایش
 دیوان قبول پیرایش ایوان حصول اولدی . جداً لتلك النعم
 « فساد بر سرسامی هوای چون تو شهی . کینه خاک دردرکه
 تو بودی کاج» دیهرک بر حالت وجدانگیر ایله خطوات جنساب
 ظل اللهی غبار فیض اثارینه پیرو وکمال مسرت وابتهاج ایله کان
 سیارات عالم بالا کبی اسماندو اولوب کیدردم . ناکهان مانند نسیم
 صبا بر برید خجسته لقا نزد حقیرانه النقا ایله قمع دهان مشکین

فشان ایدوب هم نفخه جبریل تبلیغ سلام سلطان جلیل ایتد کده
 صحرای بدن کلزار بهار و ریاض جان (جنسات نجری من تحتها
 الانهار) اولدی . «اینکه میبینم بیدار است یارب یا بخواب .
 خویشترا درچنین نعمت پس از چندین عذاب» آه بو حالت
 مستی و حیرته قنغی زبان بدیع الیسان ایله ادای تشکر و قنغی
 دهان سبحان پسند ایله دعای ولی نعمت تذکر اولنه بیلور . (ای
 قدسیان امان بکا امداد و قتیدر . بر حیرت الدی ناطقه مک تاب
 و طاقن) (لا تکلفنی فانی فی الفناء کلت انهامی فلا اخصی ثنا) (من
 چه کویم بکرکم هشیار نیست . شرح آن باری که اورایار نیست)
 امیدوار لطف پروردگارم که هر طور و حالده اشکسته دلان محبت
 خاصان درگاه وحدت پیشوای دستیاری و نصرت اولوب
 فیوضات عصر همایون خلافتنا هبایله عالم و عالمیان تا بحد
 قیامت نائل خوشحالی و عمران اولور ازهار قلوب ملهوفان زلال
 نظر مرحتلریله شادمان وریان پیوریلور . اللهم متع الانام بطول
 حیاته بحرمة النبی و معجزاته آمین ،

(وله رحة الله علیه)

دلستانم رحلت ایتدی صبر و سامانم کبی
 ایتدی بر لحظه آرام آه و افغانم کبی

افدی غربت سمتنه جور کبی اولدی روان
فرقتدن چاغلیان اشک فراوانم کبی

مرغ جانم ایتدی ترک آشیان اما عجب
او یله پرواز ایتدیکم عمر شتابانم کبی

هر دم و صلاک دواى درد عشق ظن ایتدیکم
بر خیال ایش مکر خلیای درمانم کبی

رحلتنده موکشان کریان پریشان ایدی آه
دلخراب اولشدی سامی قلب ویرانم کبی

حافظ مشفق مرحومك ساعت هديه سنك

وصوله دائر یازمش اولدینی

بر عریضه در

بانی موقحنانه امکان تقدست ذاته عن احاطة الزمان
والمكان حضرتلری دقیقه شناس امور دین و دولت و کره کشای
مصالح معضله ملک و ملت ذات یوسف صفات و کالتپناهیلرینک

کفه میزان شنشنه حسنه ولوحه معنائی «عدل ساعت خیرمن
عبادت سبعین سنه» اولان دست کرم پیوست آصفانه لینی الی
قیام الساعه محفظه خاتم شهر یاری بیورسون . بو کره فلان اغا
بنده لیلہ چاکر کینه لینه «برعجب صنعتلی ساعت کیم باقلد قجه
ویرر . روزه داران غمه شام مسرتدن خبر» دقیقه سنجه بر
ساعت جهانقیمت و پسندیده صنعت احسان وارسال بیورملری
نعم جلیله سائرملری مقابلنده ثابته بثنایه حرکت ایدن زبان
محمّد بیان عاجزانه می بتون بتون حصر ادای شکرانکی ایش
اولدینی محاطعلم عالم آرای صدارتپناهیلری پیورلدقده .

وله غزل

کھی اغیار که یار ستم معتاددن فریاد
دل دیوانم ایلر آسنا و یاددن فریاد
دکلدر شدت اوازه سی ییهوده وولقانتک
ایدر تیغ محبت تیشه فرهاددن فریاد
نه دمکم تیغنی دردست حدت ایتسه اول غدار
دکر تا کوش داوده لب فولاددن فریاد
بهر مجلس کبار عصره اوراد زبان اولمش
مصارفدن شکایت قلت ایراددن فریاد

کوروب اثار خامه بیلدی عجزین شاعران مشفق
ایدر اطفال مکتب چو بک استاددن فریاد

بر ذاتک التماسی اوزرینه کنعان بک مرحوم طرفندن قلمه
المنش بر عرضحالدر

جناب فرمانفرمای خطه حیات و ممات مادام المکنونات
کلشنسرای عمر و اقبال آصفانه لرینی ماء الحیوات الطاف صمدانیه سیله
قرین نشونمای بیغایات پیورسون زوجم بکک وقوع ارتحالی
اداره و تعیشجه حالمزی مدار استنادرفاه اوله جق هرشیدن خالی
ایتدی اکرچه شوا کدار تحمل کدازه نعم البذل انعام لطفیه
عبودیت خدیو یلری الده مدار تحصیل بدل مایتحلال اولسه ایدی
احوال پریشان مألزقات اندرقات نشانه قیامت اولمق امر مقرر ایدی
الده بو سرمایه و بویله سرمایه کبی نائل رفاه حال اوله جق مایه
اولتجه اقدمزدن بشقه کیمدن امید حایه ایدهلم پدرمک و فاتیله
سایه بیکسنواز یلرنده نائل اولدیغم بشیوز غروش شهریه دن
ماعدا ایراد اطلاق اولتور نسنهیه مالک اولدیغم نزد مراجع
وفدار حیلرنده اظهر و بو معاشک زمان مرهوننده بالغ نصاب
ترقی اوله جغنی وعد عالی اکر میلریله متصور ایکن بو وقعه مکدره

ناکهظور دخی باعث پریشانی شعور اولدی وشو اضطراب
 پر بچیتاب ایله تخصیص معاش استرحامی ضمننده ترتیب ایدیلان
 عرضحال دخی مربوطاً تقدیم عتبه سنیه حضرت وکالتپناهیلری
 قلندیکه بو حال بر نسبت رسمیدن عبارب اولوب قرین اسعاف
 اوله جغی دلائل مثلیه سیله مثبت ایسه ده اصل حقیقت ماده
 مادامکه جان تنده و وجود عاجزانه زنده اولدقجه مضایقه
 و پریشانی حالم افندمره راجع و هر صورتله اداره و تعیش
 یکسانه مخصوصنده لازم کلان الطاف و مراحمی خلق جلیل
 یینواوازیلری جامع اولدیغندن مرجع ارامل دردمندان اولان
 باب احسان مأب اصفیلرینه مراجعت و دخالت ایتمکی کافه
 تشبثات تدابیرک ال مقدس و محترمی عد ایلدم من بعد نقطه
 اداره و مضایقه بی صحیفه قلبدن نسیاً منسیا حکمنده محو و احیا
 ایدرک خاکپای حاجت روای جناب ارجیلرینه اولان پک اسکی
 نسبت و عبودیت حقیرانه مه قارشوشان و شعار عظیم الآثار
 دولترینه ترک و مطلق الثبوت اوله رق اعطاف مالاتهایه حضرت
 وکالتپناهیلرینی انشا الله الرحمن شو فلاکت عافیت ربا ارسنده
 درک ایدرم اولبابده و هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامر
 افندمرن حضرتلرینکدر .

ضیا پاشا مرحومک وفاتنه یقین سویلش اولدیغی
برترجیع بنددر

بروقت ایدی بن قلم ایدم جوش ایله طاشدم
بروقت هوالده ترقی یه صواشدم

که آتسه یاندم کل اولوب خا که اولاشدم
که شمس وقررده کزوب دهری طولاشدم

بیلمکه بوغمکاهه ندن بویله صتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایدیم بن دخی شاشدم

چکدم غم صدکونه کردون دوتایی
طاشدم نیجهدم چاشنی زهر شفایی
برشیده خلاصه کوره مم رنگ بقایی
کلدم کله لی عالمه چکدم بوبلایی

بیلمکه بوغمکاهه ندن بویله صتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایدیم بن دخی شاشدم

عالمده می یابنده می بیلم بو مفاسد
پی درپی اولور سهم ستم خاطره وارد
بیلمکه ادراک بشر غیر مساعد
حکمت ایسه برقبله نمای متردد

بیللمکه بوغمکاهه ندن بویله صتاشدم
 کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم
 کیمسه اجیز غم اریدوب صوکی آقسه
 یا آتش غیرتله چکر کاهمی یاقسه م
 سر رشته تدبیری نوله غیری بر اقسه م

بیکنه کورنمز صاغه باقسه م صوله باقسه م
 بیللمکه بوغمکاهه ندن بویله صتاشدم
 کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم
 بر عالمه کلدیمکه صفاسنده محن وار

صورته نظر ایلر ایسه ک بن ایله سن وار
 اما که حقیقته نه سن وار نه ده بن وار

سن بن ایکییز التز البت بر ایدن وار
 بیللمکه بوغمکاهه ندن بویله صتاشدم
 کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم
 عالمده (ضیا) اسکی هوا و هوسم یوق

اقبال و سعادت کی بر ملتسم یوق
 فریاد ایدرم بیهوده فریاد رسم یوق

فریاد که فریاده دخی غیری سسم یوق
 بیللمکه بوغمکاهه ندن بویله صتاشدم
 کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم

« شاعر مشهور باقی افندی مرحومک ترجمه حالی »

—

شاهد جامه زیب معانیسی صنایع بدیع و بیانه شواهد و
حجت نظم قوی المبانیسی ملک نامه بیت قصائد اولغله حسن
تعبیری مضمونه شاهد اولان شعر شاهده یه مایه شرف و مابه
الافتخار سلف و خلف معدل زبان روم سلطان الشعرا باقی افندی
مرحومدرکه عنوان دفتر مناقبی بو قطعه محمدت رسومدر

« شعرا خیلنی دفتر ایدیچک کلک قضا
محو و اثبات ایله پر قیلدی نیجه اوراق .

قازیدی نیجه یی یا کلش دیو بو دفتردن
باقی یه ایدوب اشارت دیدی صح الباقی »

طقوز یوز اوتوز اوج سالی خلانده سفر نه ماهه دن قفول
و منزل شش جهت و چارارکانه نزول ایتیلردی . اسم شریفلری
محمد اولوق مسموعدر . لیکن امضالنده عید الباقی یازوب نقش
نکین خاتملری بو بیت رنگین در . « فانیست جهان دیو
وفانیست . باقی همه اوست جله فانیست » پدر عالی کهری جامع
ابوالفتحده مؤذن ایکن یتش اوج ذی المحجه سنده طریق حجه

واصل سر منزل فنا ومصلاى عیدکاه عالم ارواحه شتاب ایدوب
چار تکبیر ترك وتجريد ايله تحریمه بند بقا اولشیدی .
رباعی وجود عنصری سرمضمون عنصری پسند ايله
حسن امتزاج بولوب مانند واسطه العقد جواهر مجموعه معالی
ومفاخر اولان بلده فاخره قسطنطنیه ده دره التاج اولغین
« فرزند ستابولم فرزند ستابولم » مصراعنی کتبه باب ابتهاج
ایدن شهر یلرک مدعای مباحاته رواج ویرمشر ایدی . هنکام
شبابده کار که آرای صنعت سراجی ایکن سمند عزیمتی اسراج
وقدح نژاد همته حلوتخانه تحصیلده ایقاد سراج ایدوب سرمایه
ذهن وقادله تکمیل اداب نفسه بذل اجتهاد واعداد لوازم طریقله
دخول زی ار باب استعداد ایتشیدی .

نیجه زمان قرمانی زاده محمد افندی خدمتلرنده اشتغال و
قوابل عصرله اداره کؤس قیل وقال ایدوب (سنبل) قصیده سن
مثال سنبل دانه دار پیرایه دستیاری اعتبارلری قیلشیدی . بعده
قاضی زاده افندینک سلیمانیه ده یکی جمعیتلرینه داخل و سرخلقه
امائل اولوب التمش ایکی تاریخنده نخبجوان سفرندن قفول
اثناسنده رکاب پادشاهی به رفع ابتدکری « ایتدی شرف مقدم
سلطان جهان » مطلعیه مصدر اولان قصیده قدومیه ده
عرضحال ایدوب مظهر الطاف شاه دریا نوال اولدقلری ایاتدر

« اول زمانکیم برینی مدرسه عالیهنک
ایلدنک لطف ایدوب احمد چلبی به احسان

عرصه بخته کوروب جوهر من عرض ایندک
تیغ وش هر بریز شندی قالوبدر عریان
نه روادر فضلا قاله قباب التنده
کیم کوروبدرکه اوله بحر حباب ایچره نهان»

التمش اوج سنه سنده حلب قاضیسی اولدقلرنده دولت کبی
هم رکاب و بعض محاکمه نائب مناب اولدیلر. اول تاریخده
حلب بکر بکیسی قباد پاشایه لایمه هلالیلرین وجناب مولوی به
قصیده هاییلرین اهدا ایتساریدی. بعد قضاء الوطر وطن
مالوفنه عزم وسفر قیلدقده شام قاضیسی اولان ابوالسعود زاده
محمد چلبی به قونیسه ده ملاقی اولوب «باغه رشک ایتسه روا
روضه فردوس برین» مصراعیله قتح باب منقبت ایلوب مظهر
الطاف مخدوم عالی همت اولمشاریدی. التمش طقوز صفرنده
مخدوم مرقومک شفاعتنامه لایله ملا مرحومه دانشمند و یغمای
نعمای افاده لرندن نواله بند اولدیلر. یتمش بر رمضانده طرف
سلطنت علیه دن ملازمتری قید اولنوب دفعه بکرمی بش اقچه
ایله مدرسه ویرلک فرمان اولندی. اول عصرده روم ایلی
صدری اولان حامد افندی موافق قانون همایون دکلدردیو
مدرسه توجیهنده تردد ایتکین مکرراً خط قطعی المفساد ایله
منظومه التفاتی مستزاد قیلنوب وظیفه تدریس ترقی ایله تخمیس
ایلدکلرنده اواخر شهر شوالده ابتدا اوتوز اقچه ایله سلوریده
پیری پاشا مدرسه سی عنایت اولندی. یتمش ابکی ربیع الاخرنده

مثلی ایله استانبولده مراد پاشا مدرسه سنه نقل اولسدی . یتش
 اوج جاذی الاولی سنده اون اقچه ترقی ایله پایه ار بعینه واصل
 وتشریفات علیه ایله سرفراز امائل اولمشلریدی . یتش درت
 جاذی الاولی سنده منفصل اولوب معلم زاده مخدومی چلبی تعقیب
 ایلدی . یتش یدی صفرنده عبد الواسع چلبی یرینه مدرسه محمود
 پاشاده فرش سجاده افاده ایلدیله . یتش طقوز ربیع الاولنده
 محمود بك یرینه حضرت ایوب پایه سنه سایه اجلال صالیدیله .
 سکسان محرمنده عبد الغنی افتدی یرینه صحن ثمانیه خرام
 ایتدیله . سکسان اوج رجبنده اغا زاده یرینه سلیمانیه ترفیع
 اولندیله . سنه مزبوره شعبانده که اوائل جلوس مراد خانی در .
 (نامی) نام شاعرک غزل مشهوری تغیر یسیر ایله باقی نامنه اشاعت
 اولتوب دست حساد بدنهادیله برداشته پایه سریر سلطانی
 قلندقدده سلطان سلیم حلیم حضرتلرینه اسناد قلنان باده نوشلق
 تهمتنه مناسب بعض اوصاف ملایمتی وانلرک وفاتی ایله فوت
 اولان لطف وعنایت حرارتی ایله والد ماجدلرینی کندوردن
 ترجیح واستخدام لفظ قبیح که بلکه هجو وتنقیصه تصریح
 ایلدی دیو طبع آینه مثاللرین پرغبار ودریای غیرت سلطانی
 عزل ونفی اولملری باینده امواج سطور خط فرمان اصدار ایتشیدی .
 باعث عزل اولان غزل بودرکه بو قدر فتنه وآشوبه اولدی
 بادی .

«جهانك نعمتندن كندی آب ودانه مزیکدر .
ایلك گاشانه سندن کوشه ویرانه مزیکدر .
غنا صدرنده کی مغرور ونا آسفته سروردن .
فنا بزمنده خواب الود اولان مستانه مزیکدر .
همای اوج عزت کبی غیرتسزدن ای نامی .
محبت شمعنه شهر یقان پروانه مزیکدر»

الحاله هذه مدرسه لری سنان افندی زاده محمد چلبی به
ویریلوب شرط قاهره سلطانی اوزره ترتیب جزا صحیفه حالته
صرف نفی املا اولمیدین غزل مزبور بعض قدیم مجموععه زده
نامی نامه مسطور بولمغین امانه قلم عفو و عافیت چکمشیدی .
اول ائشاده سلطان سلیمان مر حومک التفاتندن دور و دیو منشان
تفاق انکیزلکری ایله مبتلای شرو شور اولدقلرینه تلمیح ایدوب
دیمشلردر «شول دل که جام کبی ال اوزره طوناردی جم . دست
ترمانه یرله چالیدی حرف کبی» سکسان درت شعباننده قره چلبی
زاده حسام افندی یرینه یتش اقچه ایله ادرنه سلیمیه سنه تعیین
اولمشیکن صکره تغیر اوانوب همشیره زاده یرینه سلطان سلیم
قدیم مدرسه سنه تبدیل و سلفی ادرنه سلیمیه سنه نقل و تحویل
اولندی . سکسان یدی محرمنده پرویز افندی یرینه مکه مکرمه
قضاسی قلاده کردن قضاسی قلندی . سکسان سکر ربیع
الاولنده رفع اوانوب یرلرینه مدینه دن مظلوم ملک افندی ترفع

اولندی. برآیدن صکره هر بری منصبنده ابقا اولنوب ماه شعبانك
اواسطنده مظلوم ملك یرینه بیک التون رقی ایله مدینه منوره
قضاسنه تبدیل اولندیلر. سکسان طقوز شوالنده عزل اولنوب میرزا
مخدوم سجادنه نشین حکومتلری اولدی. طقسان جاذی الاخره سنده
دارالملک استانبوله داخل ومیانه بندسلک الاؤل فضائل اولملریدی.
طقسان ایکی رمضانك لیله قدرنده ملا احمد افندی یرینه حاکم دارالسلطنه
اولدیلر. طقسان اوج محرمده منفصل ومقر حکومتلری نه دکه
زاده افندی واصل طقسان درت رجبنده میرزا مخدوم یرینه مکرراً
حکومت دارالسلطنه ایله مسند اقباللری پر طمطراق وطنطنه
اولمشیدی. سنه مزبورده ذی القعدة سنده بهاء الدین زاده افندی
یرینه اناطولی صدری ایله بلند قدر اولدیلر. طقسان الی جاذی
الاولی سنده دغدغه صدارتدن کوشه حضوره مائل ومنصب
تر فیلرینه دکه جی زاده افندی نائل اولدی طقسان طقوز رجبنده
سنان افندی زاده علی افندی یرینه مکرراً منور ایوان صدارت
واناطولی مسندینه پرتو انداز عز و رفعت اولدیلر.

(مابعدی التنجی جزوده در)